

Na osnovu člana 26., stav 2 tačka 25 Statuta UniCredit Bank Srbija a.d. i člana 191. Zakona o tržištu kapitala ("Sl. glasnik RS" br.129/2021) (u daljem tekstu: „ZTK”), člana 7 Pravilnika o pravilima postupanja investicionog društva prilikom pružanja usluga ("Sl. glasnik RS" br. 77/2022) (u daljem tekstu: „Pravilnik”), i člana 3 Pravila poslovanja Kreditne institucije UniCredit bank Srbija a.d. (u daljem tekstu: „Kreditna institucija”), Izvršni odbor Kreditne institucije dana 21.12.2022. godine, usvaja

**PRAVILNIK O KATEGORIZACIJI KLIJENATA
KREDITNE INSTITUCIJE
UNICREDIT BANK SRBIJA AD**

1 Opšte odredbe

Kreditna institucija će pre pružanja usluga klijente razvrstati u kategoriju malih investitora profesionalnih investitora ili određenih profesionalnih investitora, a u skladu sa ZTK i podzakonskim aktima Komisije za hartije od vrednosti (u daljem tekstu: „Komisija”). Ovu kategorizaciju, Kreditna institucija sprovodi na osnovu informacija koje su joj dostupne u vezi sa klijentovim:

- 1) investicionim ciljevima;
- 2) znanjem i iskustvom;
- 3) finansijskom pozicijom.

Kada utvrdi da neki klijent više ne pripada početno utvrđenoj kategoriji klijenata, Kreditna institucija će preduzeti mere radi promene kategorije klijenta.

Kreditna institucija će svakog klijenta putem trajnog nosača podataka obavestiti o:

- 1) kategoriji klijenata u koju je razvrstan;
- 2) nivou zaštite interesa koja će mu biti pružena;
- 3) mogućnosti da zatraži razvrstavanje u drugu kategoriju klijenata, kao i o svim promenama nivoa zaštite koje proizilaze iz takve odluke.

2 ODREĐENI PROFESIONALNI INVESTITORI

2.1 Određeni profesionalni investitori

Određeni profesionalni investitori su lica koja su navedena u članu 194 ZTK, tj. investiciona društva, kreditne institucije, društva za osiguranje, UCITS fondovi i njihova društva za upravljanje, druge finansijske institucije koje podležu obavezi dobijanja dozvole, odnosno nadzora u skladu sa zakonima Republike Srbije, nacionalne vlade i njihove kancelarije, uključujući javne organe koji se bave javnim dugom na nacionalnom nivou, centralne banke i nadnacionalne organizacije.

2.2 Tretman

Kreditna institucija može da inicira transakcije ili stupa u transakcije sa određenim profesionalnim investitorima, a da pri tome nije obavezna da ispunjava uslove iz člana 177, člana 179. stav 1. i st. 5-17, člana 180, člana 181. st. 1. i 6, člana 186. i člana 187. st. 3-5. ZTK u pogledu ovih transakcija ili dodatnih usluga direktno povezanih sa ovim transakcijama.

2.3 Promena kategorije

Ako određeni profesionalni investitor zahteva da se prema njemu postupa kao prema malom investitoru ili kao prema profesionalnom investitoru, zahtev je potrebno podneti u pisanoj formi i u njemu se mora navesti da li se traži postupanje

kao prema malom investitoru ili profesionalnom investitoru za jednu ili više investicionih usluga ili transakcija, odnosno jednu ili više vrsta transakcija ili proizvoda.

Ako određeni profesionalni investitor zahteva da se prema njemu postupa kao prema klijentu čije poslovanje s investicionim društvom podleže odredbama 177, 179, 180, 181, 182, 186. i 187. ZTK, ali izričito ne zahteva postupanje kao prema malom investitoru, a Kreditna institucija je saglasna s tim zahtevom, Kreditna institucija prema tom određenom profesionalnom investitoru postupa kao prema profesionalnom investitoru.

Ako određeni profesionalni investitor izričito zahteva da se prema njemu postupa kao prema malom investitoru, Kreditna institucija postupa prema određenom profesionalnom investitoru kao prema malom investitoru primenjujući odredbe u vezi sa zahtevima za postupanje s neprofesionalnim investitorima navedene u članu 192. stav 1. tač. 2), 3) i 4) ZTK.

Ako klijent zahteva da se prema njemu postupa kao prema određenom profesionalnom investitoru u skladu s članom 194. stav 5. ZTK, primenjuje se sledeći postupak:

- 1) Kreditna institucija klijentu dostavlja jasno pisano upozorenje o posledicama koje takav zahtev može imati za klijenta, uključujući zaštite koje može izgubiti;
- 2) klijent u pisanom obliku potvrđuje zahtev da se prema njemu postupa kao prema određenom profesionalnom investitoru uopšteno ili u odnosu na jednu ili više investicionih usluga ili transakcija, odnosno vrstu transakcija ili proizvoda, kao i da je upoznat s posledicama zaštite koju može izgubiti zbog tog zahteva.

3 PROFESIONALNI INVESTITORI

3.1 Profesionalni investitor

Profesionalni investitor je klijent koji poseduje dovoljno iskustva, znanja i stručnosti za samostalno donošenje odluka o ulaganjima i pravilnu procenu povezanih rizika i koji ispunjava uslove koje propisuje ZTK.

Pod profesionalnim investitorom u vezi sa svim investicionim uslugama i aktivnostima i finansijskim instrumentima, smatraju se:

- 1) lica koja podležu obavezi dobijanja dozvole, odnosno nadzora kako bi poslovala na finansijskom tržištu, uključujući:
 - a) kreditne institucije;
 - b) investiciona društva;
 - c) druge finansijske institucije koje podležu obavezi dobijanja dozvole, odnosno nadzora;
 - d) društva za osiguranje;
 - e) institucije kolektivnog investiranja i njihova društva za upravljanje;
 - f) dobrovoljni penzijski fondovi i društva za upravljanje penzijskim fondovima;
 - g) dileri robe i robnih derivata;
 - h) drugi institucionalni investitori;
 - i) drugi investitori koji se smatraju profesionalnim u skladu sa propisima EU.
- 2) pravna lica koja ispunjavaju najmanje dva od sledećih uslova:
 - a) ukupna imovina iznosi najmanje 20.000.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije;
 - b) godišnji poslovni prihod iznosi najmanje 40.000.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije;

- c) sopstveni kapital u iznosu od najmanje 2.000.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije;
- 3) Republika Srbija, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, kao i druge države ili nacionalna i regionalna tela, Narodna banka Srbije i centralne banke drugih država, međunarodne i nadnacionalne institucije, kao što su Međunarodni monetarni fond, Evropska centralna banka, Evropska investiciona banka i druge, slične, međunarodne organizacije;
- 4) drugi institucionalni investitori čija je glavna delatnost ulaganje u finansijske instrumente, uključujući lica koji se bave sekjuritizacijom sredstava, ili drugim transakcijama finansiranja.

Kreditna institucija može postupati sa klijentima koji nisu navedeni iznad kao profesionalni investitori, kao sa profesionalnim investitorima na njihov zahtev, na osnovu odgovarajuće procene znanja i iskustva klijenta koju je preduzela sama Kreditna institucija, a koja pruža razumnu sigurnost da je klijent sposoban da donosi sopstvene investicione odluke i razume povezane rizike, s obzirom na prirodu predviđene finansijske transakcije ili usluge. Procena uključuje proveru da li profesionalni investitor ispunjava najmanje dva od sledećih kriterijuma:

- 1) investitor je izvršio transakcije značajnog obima na relevantnim tržištima, uz prosečnu učestalost od najmanje deset transakcija po kvartalu u toku poslednja četiri kvartala;
- 2) veličina finansijskog portfolija klijenta, koji obuhvata i gotovinske depozite i finansijske instrumente, prelazi 500.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije;
- 3) investitor radi ili je radio najmanje godinu dana u finansijskom sektoru na poslovima koji zahtevaju poznavanje predviđenih finansijskih transakcija ili usluga.

3.2 Tretman

Prilikom pružanja usluga profesionalnom investitoru, Kreditna institucija će smatrati da taj klijent ima dovoljno znanja i iskustva na području investiranja u određene vrste finansijskih instrumenata ili usluga, odnosno znanja i iskustva potrebnih za razumevanje rizika povezanih sa transakcijom ili upravljanjem njegovim portfoliom, odnosno onim uslugama, transakcijama, vrstama transakcija ili instrumentima za koje je razvrstan kao profesionalni investitor.

Profesionalni investitor nema pravo na obeštećenje iz sredstava Fonda za zaštitu investitora.

Kreditna institucija je dužna da, pre pružanja usluga profesionalnom investitoru pruži informacije o postojanju i uslovima eventualnog prava na otkup, založnog prava ili prava prebijanja koje Kreditna institucija ili depozitar ima ili bi mogla da ima na finansijskim instrumentima ili sredstvima klijenta, kao i o obavezama i odgovornostima Kreditne institucije u pogledu korišćenja finansijskih instrumenata.

Kreditna institucija može sa profesionalnim klijentom kome pruža investicione usluge da dogovori ograničenu primenu detaljnih zahteva o pružanju informacija o troškovima i naknadama.

3.3 Promena kategorije

Kreditna institucija će profesionalnom investitoru, na njegov zahtev, omogućiti tretman sa višim nivoom zaštite, odnosno tretman koji imaju ostali klijenti koji nisu profesionalni investitori.

Kreditna institucija će klijenta iz stava 1 pre pružanja usluge (a na osnovu informacija o takvom licu koje su Kreditnoj instituciji dostupne), obavestiti da se smatra profesionalnim investitorom i da će biti tretiran kao takav ukoliko se Kreditna institucija i klijent ne sporazumeju drugačije.

Kreditna institucija će obavestiti profesionalnog investitora o mogućnosti izmene dogovorenih uslova kako bi obezbedio viši nivo zaštite svojih interesa, s tim što je odgovornost na ovom klijentu da zatraži viši nivo zaštite svojih interesa kada smatra da nije u stanju da pravilno proceni, odnosno upravlja rizicima svojstvenim nekoj investiciji. Viši nivo zaštite interesa se obavezno pruža kada profesionalni investitor zaključi ugovor odnosno aneks ugovora u pisanoj formi sa Kreditnom institucijom, kojim precizira da ne želi da bude tretiran kao profesionalni investitor, koji mora jasno da odredi da li se odnosi na jednu ili više usluga, odnosno transakcija ili na jedan ili više vrsta proizvoda odnosno transakcija.

Profesionalni investitori su dužni da Kreditnu instituciju obavješavaju o svim činjenicama koje bi mogle da utiču na promenu u kategorizaciji klijenta kod Kreditne institucije. Ukoliko Kreditna institucija ustanovi da neki klijent više ne pripada početno utvrđenoj kategoriji profesionalnog investitora, preduzeće odgovarajuće mere.

4 MALI INVESTITORI

4.1 Mali investitor

Klijenti, koji po ZTK i aktima Komisije kao i na osnovu svojih investicionih ciljeva, znanja i iskustva, finansijske pozicije ne pripadaju kategoriji profesionalnih investitora svrstavaju se u male investitore.

4.2 Tretman

Kreditna institucija će pre zaključenja ugovora odnosno pružanja usluga male investitore bliže informisati i upoznati o:

- 1) Kreditnoj instituciji i uslugama koje pruža, a koje su definisane ZTK, aktima Komisije i Pravilima poslovanja;
- 2) finansijskim instrumentima, njihovoj prirodi i vrstama rizika koje određeni finansijski instrument nosi;
- 3) zaštiti finansijskih instrumenata i novčanih sredstava klijenta u slučaju kada Kreditna institucija drži za račun klijenta finansijske instrumente ili novčana sredstva, a naročito o tome:
 - a) da se novčana sredstva ili finansijski instrumenti mogu držati kod trećeg lica u ime Kreditne institucije i o obavezama Kreditne institucije u vezi sa postupanjem ili propustima trećeg lica, kao i o posledicama po klijenta u slučaju nesolventnosti trećeg lica;
 - b) kada treće lice vodi finansijske instrumente na zbirnom računu kao i upozorenje o rizicima koji iz toga proizlaze;
 - c) da finansijske instrumente klijenta koje drži treće lice nije moguće razlikovati od vlastitih finansijskih instrumenata navedenog trećeg lica ili investicionog društva uz isticanje upozorenja o rizicima koji iz toga proizlaze;
 - d) da u slučaju kada računi koji sadrže finansijske instrumente ili novčana sredstva klijenta ili potencijalnog klijenta, jesu ili će biti u nadležnosti zakonodavstva strane države, te naznačiti da se prava klijenta ili potencijalnog klijenta u vezi sa navedenim finansijskim instrumentima ili sredstvima mogu shodno tome razlikovati;
 - e) o postojanju i uslovima eventualnog prava na otkup, založnog prava ili prava prebijanja koje Kreditna institucija ili depozitar ima ili bi mogla da ima na finansijskim instrumentima ili sredstvima klijenta;
 - f) da će pre zaključenja transakcija kojima se finansiraju hartije od vrednosti, a koje se odnose na finansijske instrumente koje Kreditna institucija drži za račun malog investitora ili pre nego što se na drugi način koriste takvi finansijski instrumenti, Kreditna institucija blagovremeno, pre korišćenja navedenih instrumenata, malom investitoru pisanim putem dostaviti jasne, potpune i tačne podatke o obavezama i odgovornostima Kreditne institucije u pogledu korišćenja navedenih finansijskih instrumenata, uključujući uslove za njihovo vraćanje klijentu kao i o rizicima koje oni uključuju.
- 4) troškovima i naknadama u skladu sa ZTK i aktima Komisije. U svrhu pružanja informacija klijentima o svim troškovima i naknadama u skladu s članom 179. st. 2. i 3. ZTK, Kreditna institucija ispunjava detaljne zahteve iz st. 2-10. člana 19 Pravilnika. Za prethodnu i naknadnu objavu informacija o troškovima i naknadama klijentima, Kreditna institucija će dodati:
 - a) sve troškove i povezane naknade koje Kreditna institucija ili druge strane, ako je klijent upućen takvim drugim stranama, računavaju za investicionu uslugu ili investicione usluge i/ili pomoćne usluge koje pružaju klijentu; i
 - b) sve troškove i povezane naknade koji su povezani s proizvodnjom finansijskih instrumenata i njihovim upravljanjem.

Kada je bilo koji deo ukupnih troškova i naknada potrebno platiti ili kad on predstavlja iznos u stranoj valuti, Kreditna institucija dostavlja naznaku takve valute kao i važeće kurseve za konverziju i troškove. Kreditna institucija obavještava i o načinima plaćanja ili drugim načinima ispunjavanja obaveza.

4.3 Pravo na obeštećenje iz sredstava Fonda za zaštitu investitora

Mali investitor ima pravo na obeštećenje iz sredstava Fonda za zaštitu investitora do iznosa od 20.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije, u slučaju: (1) stečaja Kreditne institucije; ili (2) kada nadležni organ rešenjem utvrdi da je Kreditna institucija u nemogućnosti da ispuni svoje dospelje obaveze prema malom investitoru klijentu Kreditne institucije, uključujući novčana sredstva koja dužuje klijentima i finansijske instrumente koje drži, administrira ili njima upravlja za račun klijenta, a ne postoje izgledi da će se okolnosti u dogledno vreme značajno izmeniti,

Zaštita se pruža za odštetne zahteve proistekle iz nemogućnosti člana Fonda (Kreditne institucije) da:

- 1) isplati novčana sredstva koja dužuje i/ili koja pripadaju malom investitoru, koja čuva i kojima upravlja za njegov račun, a proistekla na osnovu obavljanja usluga i aktivnosti iz člana 251. stav 1. ZTK;
- 2) vrati malom investitoru finansijske instrumente koji mu pripadaju i koje član Fonda čuva, kojima upravlja u njegovo ime, proistekla po osnovu obavljanja usluga i aktivnosti iz člana 251. stav 1. ZTK.

Zaštićeno potraživanje obuhvata novčana sredstva položena i/ili proistekla na osnovu investicionih usluga i aktivnosti i finansijske instrumente malog investitora člana Fonda. Pokriće iz stava 1 ovog člana primenjuje se na ukupna potraživanja malog investitora prema jednom članu Fonda, bez obzira na broj računa mesta vođenja računa i valutu.

4.4 Promena kategorije

Klijenti koji su tretirani kao mali investitori na lični zahtev mogu se odreći višeg nivoa zaštite koju podrazumeva njihov status. U ovom slučaju klijent u pisanom obliku obaveštava Kreditnu instituciju da želi da bude tretiran kao profesionalni investitor, u odnosu na sve ili na neku pojedinačnu investicionu uslugu, odnosno transakciju ili za određenu vrstu transakcija, odnosno finansijskih instrumenata.

Kreditna institucija će u slučaju kada mali investitor traži promenu kategorije:

- 1) nedvosmisleno i u pisanoj formi upozoriti klijenta o smanjenju zaštite njegovih interesa i pravu na obeštećenje iz Fonda za zaštitu investitora, a koje ovim putem može da izgubi;
- 2) proceniti da li klijent poseduje dovoljno znanja i iskustva za samostalno donošenje odluka o ulaganjima i pravilnoj proceni rizika u vezi sa ulaganjima;
- 3) sa klijentom ili zaključiti ugovor u pisanoj formi, odnosno aneks ugovora kojim će biti precizirane usluge, odnosno transakcije, odnosno finansijski instrumenti u vezi sa kojima klijent želi da bude tretiran kao profesionalni investitor ili odbiti da klijentu prizna status profesionalnog investitora.

Klijent je dužan da u posebnom dokumentu, koji je odvojen od ugovora, izjavi da je svestan posledica gubitka nivoa zaštite.

Pre nego što usvoji zahtev klijenta za odricanje od višeg nivoa zaštite, Kreditna institucija će preduzeti odgovarajuće aktivnosti kako bi se utvrdilo da klijent koji zahteva da bude tretiran kao profesionalni investitor ispunjava za to propisane uslove, odnosno Kreditna institucija će da proceni da takav klijent poseduje dovoljno iskustva, znanja i stručnosti za samostalno donošenje odluka o ulaganjima i pravilnoj proceni rizika u vezi sa ulaganjima, a u zavisnosti od vrste transakcija ili usluga.

Procena podrazumeva razmatranje činjenice o tome da li klijent ispunjava najmanje dva od sledećih uslova:

- 1) investitor je izvršio transakcije na finansijskim tržištima uz prosečnu učestalost od najmanje 10 transakcija po kvartalu u toku poslednje godine i u vrednosti od 50.000 evra kvartalno;
- 2) veličina portfolija finansijskih instrumenata, uključujući i novac, investitora prelazi 500.000 evra u dinarskoj protivvrednosti;
- 3) investitor radi ili je radio najmanje godinu dana u finansijskom sektoru na poslovima koji zahtevaju poznavanje ulaganja u hartije od vrednosti.

5 PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Kreditna institucija će Pravilnik o kategorizaciji kao i svaku njegovu dalju izmenu (pre početka primene a nakon dobijanja saglasnosti Komisije), objaviti na web stranici i u prostorijama Kreditne institucije najmanje 7 (slovima: sedam) dana pre početka primene.

Izrada predloga izmena i dopuna i održavanje prečišćenog teksta Pravilnika o kategorizaciji u nadležnosti je Kreditne institucije a Izmene i dopune Pravilnika o kategorizaciji usvaja Izvršni odbor Banke.

Pravilnik o kategorizaciji stupa na snagu danom usvajanja, a primjenjuje se danom početka primene Pravila poslovanja, čiji je Pravilnik o kategorizaciji sastavni deo, usvojenih dana 21.12.2022. godine tj. istekom roka od 7 (slovima: sedam) dana od dana objave iz ovog stava.

**ZA UNICREDIT BANK SRBIJA A.D. BEOGRAD:
IZVRŠNI ODBOR**